

FINANČNÍ MANAŽER

19. 12. 2003

SPECIÁL

Kdo se včas dozví, ... aneb sazba daně z příjmu

V těchto dnech máme téměř všichni myšlenky, které se týkají blížících se svátků a některé pracovní i profesionální problémy a rozhodnutí necháváme v dnešním shonu prostě na příštím rok.

Jak už to tak bývá, v závěru kalendářního roku, se v praxi objevují otázky, které je **vhodné řešit** hned nebo alespoň o nich **vědět**.

V rámci hektického legislativního vývoje spojeného se vstupem ČR do EU, dochází také k mnoha podstatným změnám v účetní a daňové legislativě. Ne, nemějte obavu, že teď budeme podrobně analyzovat změny, které nás čekají. Nicméně je několik skutečností, o kterých je správné vědět **právě dnes**.

Manažeré a podnikatele se zajímají o to, jaké **dopady** budou mít změny zákona o daních z příjmů (dále jen ZDP) a zákona o účetnictví (dále jen ZÚ) v případě, že jim za několik dní končí jejich účetní období.

- Od kdy se jich bude týkat nižší daňové zatížení?

- Má nějakou spojitost účetní období nebo zdaňovací období se schválenými změnami sazeb daně z příjmů?

- Jaká sazba daně z příjmů se bude týkat těch subjektů, které účtují v rámci hospodářského roku?

Vzhledem k výše deklarované aktuálnosti takto položených otázek a také vzhledem k jejich právní a daňové složitosti, si dovolíme **trochu teorie. Ale slibujeme, že s praktickými závěry!**

Společně si ujasníme co je **účetní a zdaňovací období** a jaké konkrétní dopady bude mít nová právní úprava účetnictví a daní z příjmu.

Účetní období a zdaňovací období v roce 2003

Účetním obdobím je, dle ustanovení § 3 odst. 2 ZÚ, **především nepřetržitě po sobě jdoucích dvanáct měsíců**. Účetní období se buď shoduje s **kalendářním rokem** nebo je **hospodářským rokem**. Hospodářským rokem je účetní období, které může začínat pouze prvním dnem jiného měsíce než je leden.

V souvislosti s možnou změnou účetních období platí, že účetní období bezprostředně předcházející změně účetního období může být **kratší nebo i delší** než uvedených dvanáct

měsíců. Stanoveny jsou také podmínky určení účetního období v případě vzniku a zániku subjektu jako účetní jednotky.

Přechod na hospodářský rok

Dle dosud platného ustanovení § 4 odst. 3 ZÚ může společnost (účetní jednotka) **požádat** příslušného **správce daně** o **změnu** účetního období s uvedením předpokládaného dne a **důvodu** této změny. Tato žádost musí být podána nejpozději tři měsíce před dnem uvedeným v žádosti.

Finanční úřad jako správce daně se řídí při

svém rozhodování podle zákona o správě daní a poplatků. **Od** **odmítnout** souhlas může v případě, že k tomu má „*objektivní a zásadní hospodářské důvody*“.

Novela ZÚ mění **od roku 2004** uvedené ustanovení tak, že je účetním jednotkám dáno právo uplatnění

hospodářského roku (a naopak kalendářního) **pouze na základě oznámení** záměru změny účetního období správci daně. Ze strany Finančního úřadu tak již **není nutný souhlas**, jak je tomu do 31.12.2003.

Přiznání za zdaňovací období

Z hlediska termínů pro podání daňového přiznání daně z příjmů je důležitým pojmem **zdaňovací období, definovaný** v ustanovení § 17a ZDP, které si dovolíme citovat:

„Zdaňovací období je

a) *kalendářní rok,*

b) *hospodářský rok*

c) *období od rozhodného dne fúze nebo převodu jmění na společníka anebo rozdělení obchodní společnosti nebo družstva do konce kalendářního roku nebo hospodářského roku, ve kterém byly fúze nebo převod jmění na společníka anebo rozdělení zapsány v obchodním rejstříku, nebo*

d) *účetní období, pokud je toto účetní období delší než kalendářní rok.*“

V uvedeném ustanovení **není** jako **zdaňovací období** definováno výše uvedené **kratší** účetní období.

Otázka vlastního **podání daňového přiznání** za zdaňovací období je řešena v zákoně o správě

(Pokračování na stránce 2)

Příjemné prožití vánočních svátků a hodně úspěchů v nadcházejícím roce vám přeji společnost **Economia a.s. a Fučík & partneři**

Novinky ve Sbírce zákonů

S blížícím se závěrem roku jsou postupně ve Sbírce zákonů zveřejňovány schválené významné „reformní předpisy“:

Ve Sbírce zákonů byl v částce č. 147 rozeslané dne 16. prosince 2003 pod číslem 437 zveřejněn zákon, kterým se mění zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

Ustanovení tohoto zákona se použijí poprvé v účetním období, které započalo v roce 2004, pokud není stanoveno jinak. Upozorňujeme, že tímto předpisem dochází i ke změně dalších významných předpisů - Obchodního zákoníku, Zákona o obecně prospěšných společnostech, Zákona o dani z přidané hodnoty, Zákona o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a zákona o pojistném na všeobecné zdravotní pojištění.

V částce č. 148 Sbírky, rozeslané dne 18. prosince kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony. Datum účinnosti zákona je stanoveno na 1. ledna 2004. Pro daňové povinnosti za léta 1993 až 2003 a zdaňovací období, které započalo v roce 2003, platí dosavadní právní předpisy, nestanoví-li tento zákon jinak. Ustanovení zákona se použijí poprvé pro zdaňovací období, které započalo v roce 2004, s výjimkou ustanovení vyjmenovaných v přechodných ustanoveních – zejména se jedná o ustanovení, která se použijí poprvé pro zdaňovací období, které započne v roce, v němž vstoupí smlouva o přistoupení České republiky k Evropské unii v platnost.

Tímto předpisem jsou provedeny změny dalších významných zákonů:

- Změna zákona o rezervách pro zjištění základu daně z příjmů
- Změna zákona o životním minimu
- Změna zákona o investičních společnostech a investičních fondech
- Změna zákona o dani z přidané hodnoty
- Změna zákona o správě daní a poplatků
- Změna zákona o mezinárodní pomoci při správě daní

Od ledna vzroste minimální mzda na 6700 korun

Minimální mzda vzroste od Nového roku z nynějších 6200 korun na 6700 korun. Vláda tímto svým rozhodnutím našla kompromis mezi představami koaličních stran, zaměstnavatelů i odborů. Ministr práce a sociálních věcí Zdeněk Škromach chce zvýšením minimální mzdy přimět lidi, aby chodili raději do zaměstnání, než aby pobírali sociální dávky. Počet osob, které za minimální mzdu pracují, není příliš vysoký. Podle statistiky ministerstva jde o 1,3 procenta zaměstnanců.

Výše nejnižších mezd se bude muset podle odborů nejpozději v době, kdy bude chtít Česko vstoupit do eurozóny, přiblížit zvyklostem Evropské unie. Tam se tato částka pohybuje mezi 50 a 60 procenty průměrné mzdy.

MODERNÍ ŘÍZENÍ - jediný manažerský digest na českém trhu
PRÁVNÍ RÁDCE - leader na trhu právních informací

Vyžádejte si výtisk na ukázkou či předplatné na mailové adrese předplatne@economia.cz nebo na tel. 233 071 197.

(Pokračování ze stránky 1)

vě daní a poplatků (zejména v § 40 odst. 3 a odst. 6). Dle tohoto ustanovení se daňové přiznání nebo hlášení podává **nejpozději do tří měsíců** po uplynutí zdaňovacího období. Jedná-li se o poplatníka, který má povinnost na základě zákona mít **účetní závěrku ověřenou auditorem**, nebo jehož přiznání zpracovává a předkládá **daňový poradce**, podává se daňové přiznání **nejpozději do šesti měsíců** po uplynutí zdaňovacího období.

Co mění novela ZDP v roce 2004

Změn je mnoho, ale nás v souvislosti s výše uvedeným zajímá, jak se mimo jiné projeví skutečnost, že podnik uplatňuje hospodářský rok. Všechny daňové subjekty (právnícké osoby), které **započaly** v roce **2003 hospodářský rok** budou podávat daňové přiznání v průběhu roku 2004, kdy je již účinné ustanovení ZDP, které mění sazbu daně. Z hlediska **retroaktivy** je v novele ZDP stanoveno, že pro daňové povinnosti za zdaňovací období, které započalo v roce 2003, platí stávající právní úprava.

Zároveň se však body novely, ve kterých jsou stanoveny **nové sazby daně ve výši 28%, 26% a 24% (pro roky 2004, 2005 a 2006)** mají řídit nově znějícím ustanovením § 21 odst. 5: „Pro stanovení daně se použije sazba daně podle předchozích odstavců **účinná k poslednímu dni zdaňovacího období nebo období, za něž je podáváno daňové přiznání.**“

Vzhledem k tomu, že účinnost výše uvedených bodů nabíhá postupně vždy od 1. ledna let

2004, 2005 a 2006, může mít novela ZDP významný **dopad** jak na daňové subjekty, tak pro stát.

Důsledky změny ZDP

Důsledkem těchto, zákonodárcem nezamýšlených dopadů (podle důvodové zprávy), bude to, že sazba daně ve výši **28%** bude použita **pro zdaňovací období 2004** a také v případě **hospodářského roku započatého v roce 2003**. **Obdobně se** v letech 2005 a 2006 budou používat, pro ty kteří uplatňují hospodářský rok, sazby 26 % a 24 %.

Poznámka na závěr

Bez komentáře nelze ponechat situaci těch subjektů, které z jakýchkoliv důvodů požádaly v současnosti o změnu účetního období na hospodářský rok. V případě, že v souvislosti s touto změnou použijí účetní období delší než dvanáct měsíců (např. leden 2003 až březen 2004), bude jejich zdaňovací období končit v roce 2004. Za této, daňovým subjektem nezaviněné situace, tak budou jeho příjmy za období roku 2003 a části roku 2004 zdaněny výše uvedeným způsobem, tedy nižší sazbou 28 %.

Jsou i tací manažeři a podnikatelé, kteří nechávají důležité věci na poslední chvíli, jako např. již delší dobu zvažovanou změnu účetního období. Právě pro ty jsou výše uvedené řádky určeny především.

Ivan Fučík
Michal Moudrý

Novela ZDP a zrušení slevy na dani

Zákon č. 438/2003 Sb., který novelizuje zákon o daních z příjmů (dále jen Novela), nově upravuje mimo jiné režim využití možnosti slev na dani.

Současný stav

Dle současné právní úpravy v § 35 odst. 3 ZDP mohou poplatníci právnícké osoby: „...od daně dále odečíst částku odpovídající jedné polovině daně srážené ve zdaňovacím období touto právnickou osobou podle §36 z dividendového příjmu z akcie a podílového listu nebo z podílů na zisku z účastí na společnostech s ručením omezeným...“ V rámci daňového přiznání poplatníka za období 2003 (popř. ve zdaňovacím období zahájeném v r. 2003) tak může dojít ke **snížení výsledné daně** o 1/2 daně srážené z podílů na zisku.

Změna od 1.1.2004

Novela **ruší** uvedenou slevu na dani s účinností od **1. ledna 2004**. **Slevu, podle výše uvedeného ustanovení ZDP, bude možné uplatnit pouze** tehdy dojde-li ke srážce daně **do 31. prosince 2003**.

Pro právnícké osoby, které účtují v hospodářském roce, je rozhodující provedení srážky

ve zdaňovacím období započatém v roce 2003, např. u hospodářského roku od 1. června 2003 do 31. května 2004 bude ještě sleva uplatněna, dojde-li ke srážce daně do 31. května 2004.

Doporučení

Jestliže máte v **záměru** provést v nadcházejícím období **výplatu podílů na zisku, je vhodné zvážit její urychlenou realizaci** do konce tohoto roku (za předpokladu, že zdaňovacím obdobím je kalendářní rok). Aby bylo možno využít uvedenou slevu na dani, musí dojít do konce roku k uskutečnění valné hromady společnosti, která rozhodne o rozdělení zisku (jestliže neproběhla dříve), a ke srážení daně ve výši 15 %. Odvedení srážené daně správci daně musí být provedeno do konce ledna 2004.

V případě dceřiných společností bude, po vstupu do EU, možné využít nového principu, který vyplývá z aplikace **směrnice EU** o zdanění mateřských a dceřiných společností. Na základě této směrnice jsou osvobozeny dividendy a podíly na zisku od daně, jestliže jsou tyto dividendy vypláceny dceřinou společností mateřské společnosti, a to při dodržení zákonem a směrnicí stanovených podmínek.

Newsletter Finanční manažer vydává společnost **Economia, a.s.** ve spolupráci s auditorskou a poradenskou firmou **Fučík & partneři**.

Fučík & partneři
auditoři, daňoví poradci
www.fucik.cz

Chcete-li se přihlásit k odběru newsletteru Finanční manažer, napište na adresu pdf.financnimanazer@economia.cz.

PORADNA

Prodloužení účetního období

Jaké daňové dopady bude mít případné prodloužení účetního období zahájeného v roce 2003 do roku 2004 pro naši společnost s.r.o.? Jakou daňovou sazbu použijeme?

V. Lacina, Praha

Odpověď není ani zdaleka jednoznačná, co je však jednoznačné ve smyslu ustanovení § 21 odst. 5 novelizovaného zákona o daních z příjmů, je to, že se v tomto případě použije sazba daně z příjmů právnických osob platná pro zdaňovací období, ve kterém končí Vaše „prodloužené“ účetní období. Jinak vyjádřeno, to bude ve Vašem případě použití sazby 28%, a to i na zisk dosažený za rok 2003.

Výše zmíněná novelizace zákona přináší i další změny, kterými jsou například:

- změny některých odpisových sazeb a zavedení nové odpisové skupiny pro administrativní budovy,
- zpřísnění podmínek pro vytváření daňově uznatelných opravných položek k pohledávkám,
- možnost uplatnění slev na dani ve výši 1/2 zaplacené srážkové daně z dividend,
- změny v oblasti uplatňování daňově odpočitatelných nákladů podle § 24.

Abychom mohli jednoznačně odpovědět na Vaši otázku, týkající se dopadů novely zákona, bylo by nutné posuzovat jednotlivé změny zákona ve vazbě na Vaši konkrétní situaci.

Ivan Fučík
daňový poradce
Fučík & partneři